

9

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

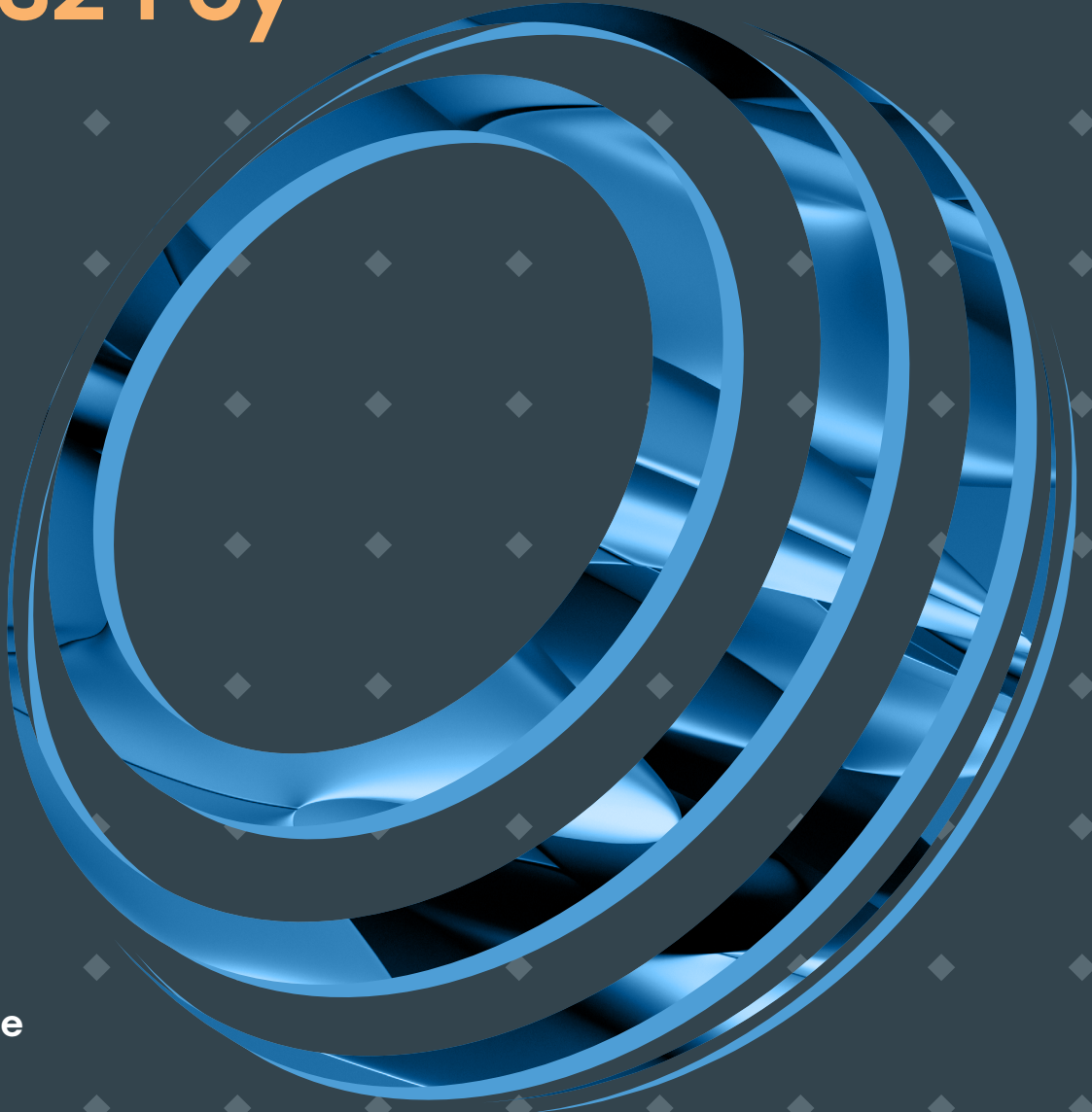
Soru Bankası

32 Föy

Kavrama
Testleri

Pekiştirme
Testleri

ÜNİTE	FÖY No.	KONU	ÜNİTE	FÖY No.	KONU		
1. ÜNİTE: GİRİŞ	1	Edebiyat Nedir?	5. ÜNİTE: ROMAN	17	Romanın Yapı Unsurları		
		Edebiyatın Bilimle ve Güzel Sanatlarla İlişkisi			Romanda Anlatım Teknikleri		
		Metinlerin Sınıflandırılması			Roman Türleri		
	2	Paragrafta Konu, Başlık, Ana Düşünce ve Yardımcı Düşünceler		18	Zamirler		
		Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları			Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri		
		Paragrafın Yapısı			5. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI		
	3	Dilin Kullanımından Doğan Türler		6. ÜNİTE: TİYATRO	20	Tiyatronun Yapı Unsurları	
		İletişimin Ögeleri				Tiyatro Terimleri	
		Dilin İşlevleri				Tiyatro Türleri	
	4	1. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI			21	Zarflar	
5	Hikâyenin Yapı Unsurları	Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri					
	Hikâye Türleri	6. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI					
	Hikâyede Anlatım Teknikleri	22	Biyografi				
6	İsimler (Adlar)		Otobiyografi				
Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri	Tezkire						
2. ÜNİTE: HİKÂYE	7	2. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI	7. ÜNİTE: BİYOGRAFİ / OTOBİYOGRAFİ		23	Fiiller	
		8		Nazım Birimi, Nazım Biçimi ve Nazım Türü		Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri	
				Söyleyici ve Okuyucu, Mahlas ve Tapşırma		7. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI	
	Şiirde Ahenk Unsurları			24	Mektup ve Mektup Türleri		
	9	Manzume ve Şiir Farkı			Dilekçe, Tutanak		
	Şiirde Konu ve Tema	E-posta, Açık Oturum					
	3. ÜNİTE: ŞİİR	10		Şiir Türleri	8. ÜNİTE: MEKTUP / E-POSTA	26	Ek Fiil
				Edebî Sanatlar, Şiirde İmge			Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri
				Şiir İnceleme			8. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI
		11		Sıfatlar		27	Günlük
Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri			Blog				
3. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI			Fiilde Yapı				
4. ÜNİTE: MASAL / FABL		13	Masal	9. ÜNİTE: GÜNLÜK / BLOG		29	Fiilde Çatı
			Fabl				9. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI
			Edat, Bağlaç, Ünlem				30
		Dinleme Türleri ve Etkili Dinleme Teknikleri	Blog				
	Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri	Fiilde Yapı					
	14	4. ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVI	31		Fiilde Çatı		
		15			1. DÖNEM DEĞERLENDİRME SINAVI	32	2. DÖNEM DEĞERLENDİRME SINAVI

9. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI SORU BANKASI

©Tudem Eğitim Hiz. San. ve Tic. AŞ 1476/1 Sokak No: 10/51 Alsancak / Konak / İZMİR

YAZARLAR: Tudem Yazı Kurulu | DİZGİ VE GRAFİK: Tudem Grafik Ekibi

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti. Eskişehir Yolu 40. km Başkent OSB 22. Cadde No: 6
Malhköy / ANKARA 0 312 284 18 14

ISBN: 978-605-285-680-2 | YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 45041 | MATBAA SERTİFİKA NO: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

Edebiyat Nedir?

- **Edebiyat**, duyu ve düşüncelerin, insan ve toplum yaşantısının etkili, güzel, çarpıcı bir biçimde anlatılmasını sağlayan sanat dalıdır. "Edebiyat" sözcüğü, Arapça "edep" kökünden türemiştir.
- "Edebiyat" sözcüğü, günümüzdeki anlamıyla bir sanat dalının adı olarak ilk kez Tanzimat Dönemi'nde **Şinasi** tarafından kullanılmıştır. Daha önceki dönemlerde edebî ürünler, şiir (nazım) ve inşa (nesir) olarak adlandırılmıştır.
- Batı'da ise Latince "güzel yazı" anlamına gelen "litterae"den türeyen **literatür** terimi, "edebiyat" anlamında kullanılır.

Türk Dil Kurumu, "edebiyat" sözcüğünü şu şekilde tanımlamaktadır:

1. **isim** Olay, düşünce, duyu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı, yazın, gökçe yazın.
2. **isim** Bir bilim kolunun türlü konuları üzerine yazılmış yazı ve eserlerin hepsi, literatür.
3. **isim (mecaz)** İçten olmayan, gereksiz, yapmacık, boş sözler.

1. Aşağıdakilerin hangisinde edebiyatın tanımı verilmiştir?

- A) Duyguların, düşüncelerin, olayların sözlü ya da yazılı olarak etkili bir biçimde anlatılması sanatıdır.
- B) İnsanların duyu ve hayal dünyasını zenginleştirip geliştiren her şeydir.
- C) Canlıların maddeye dayanan ihtiyaçlarını karşılamak için meydana getirdikleri tüm ürünlerdir.
- D) İnsanda güzel duygular uyandıran, insana coşku ve heyecan veren eserlerdir.
- E) Deneyim, beceri, ustalık gerektiren ve eğitimle şekillenen eserlerdir.

2. (I) Arapça "edeb" sözcüğünden gelen edebiyat, ilk kez Şinasi tarafından günümüzdeki anlamıyla bir sanat dalının adı olarak kullanılmıştır. (II) Edebiyatın birçok farklı edebiyatçı tarafından farklı tanımları yapılmış olsa da "duyu, düşünce, olay ve imgeleri güzel ve etkili biçimde anlatan söz sanatı" anlamında kullanılmaktadır. (III) Edebiyat, diğer sanat dalları gibi tarihsel süreç içerisinde gelişip değişen özellikler taşır. (IV) Dolayısıyla tanımındaki "güzel" ve "etkili" sözlerinin yüklendiği anlam da çağlara göre değişiklik gösterir. (V) Başlı başına bir sanat dalı olan edebiyat, diğer sanatlarla ilişkilendirilemez.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

3. I. İnsan tarafından oluşturulup ortaya konmuş olması
II. Temel konusunun insan olması
III. Asıl amacının insana estetik zevk kazandırmak olması

Numaralanmış özelliklerden hangileri edebiyatın güzel sanatlar içinde değerlendirilmesinin sebebi olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve III   E) I, II ve III

4. Bazılarınca bir aynaya benzetilen edebiyat, Platon'un *Devlet* adlı eserinde bir tür yansıma olarak ifade edilmiştir. Nasıl ki bir ayna var olanı olduğu gibi yansıtırsa edebiyat da insanı ve insanla ilgili olanı yansıtır. Bu ayna benzetmesi sonraki yıllarda Fransız romancı Stendhal tarafından da yapılmıştır. Stendhal edebî türlerden romanı tanımlarken "Roman, yol boyunca gezdirilen bir ayna demektir." ifadesini kullanmıştır. Birçok yazar, yaşadığı dönemi tüm gerçekliği ile yansıtmayı amaçlamış ve toplumun doğruları kadar yanlışlarını da yüzüne edebî eseri aracılığıyla yansıtmıştır.

Bu parçada edebiyatın hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Sadece gerçekleri anlattığı
- B) Yazıldığı toplumu olduğu gibi yansıttığı
- C) Farklı biçimlerde tanımlanabileceği
- D) Diğer sanatlardan daha gerçekçi olduğu
- E) Geçmişinin çok eskilere dayandığı

5. Genel bir tanım yapılacak olursa edebiyat için “Güzel söz söyleme sanatıdır.” denilebilir. İnsanlık tarihi boyunca varlığını sürdürmüş olan edebiyat, kimi zaman konuşma diline bağlı kalarak kimi zaman ise sözcükleri konuşma dilinden farklı sıralayarak ya da sözcüklere yeni anlamlar yükleyerek sözlü ya da yazılı bir şekilde duygu, düşünce ya da hayalleri iletmek maksadıyla meydana getirilmiştir. Denilebilir ki insanın olduğu her yerde edebiyat da vardır. Buradan hareketle sanatçının sözü kullanarak oluşturduğu bu aktarım biçimi, tüm insanlığın duygularına rehberlik eder.

Bu parçadan hareketle edebiyat ve edebî eserle ilgili

- I. Edebî eser, sözlü ya da yazılı şekilde ortaya konabilir.
- II. Edebiyatçı, eserini oluştururken dili alışılmışın dışında kullanabilir.
- III. Edebî eser, toplumun tüm kesimlerine yol gösterebilir nitelikte olmalıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabılır?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) I, II ve III

6. Duygu, düşünce ve hayallerin insanları etkilemek için --I-- anlatılmasına “edebiyat” denir. “Edebiyat” sözcüğü, Arapça “iyi ahlâk, terbiye, incelik, güzel huy” gibi anlamlara gelen --II-- kökünden türemiştir. Edebiyat kavramını günümüzdeki anlamıyla Türk edebiyatında ilk defa kullanan kişi --III--. Önceki dönemlerde nazım biçimindeki edebî ürünlere --IV-- , nesir biçimindeki edebî ürünlere ise --V-- denmekteydi. Batı’da edebiyat kavramı Latince “güzel yazı” anlamına gelen “litterae” sözcüğünden türeyen --VI-- kavramı ile karşılanmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere getirilecek ifadelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I numaralı yere “sözle ya da yazıyla” getirilmelidir.
B) II numaralı yere “edep” yazılmalıdır.
C) III numaralı yere “Şinasi’dir” ifadesi getirilmelidir.
D) IV numaralı yere “inşa”, V numaralı yere “şiir” yazılmalıdır.
E) VI numaralı yere “literatür” yazılmalıdır.

7. Aşağıdakilerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) Bir edebî eser oluşturulurken eserin oluşturulduğu dönem ve çevre, o eserin konusunun belirlenmesinde etkilidir.
B) Bir eserin edebî nitelik taşıyabilmesinin ilk koşulu, yazılı olarak meydana getirilmiş olmasıdır.
C) Edebiyat; güzel sanatların bir dalı olup sosyoloji, tarih, psikoloji, coğrafya gibi birçok bilim dalı ile yakından ilişkilidir.
D) Edebiyat, öznel bir bakış açısı ile oluşturulur ve kişiye estetik zevk kazandırmayı amaçlar.
E) Edebiyat kavramı, bir sanat dalının adı olarak ilk kez Tanzimat Dönemi’nde kullanılmıştır.

8. • Sanatçıları ve edebî eserleri ürettikleri tarihsel döneme göre inceleyen bilim dalına ---- denir.
• Bir duygunun, düşüncenin, hayalin, tasarımın, güzelliğin dışı vurumunda ya da ifadesinde kullanılan yöntemlerin tümüne ---- denir.
• Duygu ve düşüncelerin estetik haz uyandıracak biçimde sözlü ya da yazılı olarak ifade edilmesine ---- denir.

Bu açıklamalardaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tarih - edebiyat - sanat
B) sanat tarihi - sanat - edebiyat
C) edebiyat tarihi - sanat - edebiyat
D) eleştiri - edebiyat - edebî eser
E) karşılaştırmalı edebiyat - sanat - estetik

Sanat Eserinin Özellikleri:

- Kurgusaldır yani hayal gücü ile ortaya çıkar.
- En temel görevi, estetik haz uyandırmaktır. Gerçek, doğru ya da faydalı bilgiler sunmayı değil, güzellik sunmayı amaçlar.
- Orijinal, benzersiz ve etkileyici özelliklere sahiptir.
- Öğretici, açıklayıcı, kanıtlanabilir ve nesnel değildir; öznel nitelikler taşır.
- Ortaya konan ürün tüm insanlığa aittir, yani evrenselidir.

Bilim ve Edebiyat Farkı:

- Bilim nesneldir, edebiyat ise öznelidir.
- Bilim gerçekleri anlatır, edebiyat ise kurgusaldır.
- Bilim, doğruları bulmayı; edebiyat güzel olanı bulmayı amaçlar.
- Bilim, olayların nedenini açıklar; edebiyat ise estetik duyguları geliştirir.
- Bilim geneldir ve kişilere göre değişmeyen gerçekleri açıklar; edebiyat ise kişiseldir, kişiden kişiye değişen duygu ve düşünceleri yansıtır.
- Bilim somut gerçekler, teori ve deneyler ile ortaya konur; edebiyatta ise soyut olan duygu ve düşünceler, somutlaştırılarak meydana getirilir.

1. Güzel sanatlar; ----, ---- ve ---- sanatlar olmak üzere üç gruba ayrılır. ---- , işitsel sanatlar içinde yer alan edebiyatın malzemesidir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) işitsel   B) görsel   C) dramatik
D) müzik   E) dil

2. Aşağıdakilerden hangisi dramatik (ritmik) sanatlardan değildir?

- A) Tiyatro   B) Müzik   C) Opera
D) Dans   E) Sinema

3. (I) Güzel sanatlar; işitsel (fonetik), görsel (plastik) ve dramatik (ritmik) sanatlar olmak üzere üç gruba ayrılır. (II) Güzel sanatların bir kolu olan edebiyat, kullandığı malzeme ve kendini ifade ediş tarzı ile diğer güzel sanat dallarından ayrılır. (III) Edebiyat dışındaki güzel sanat dallarının malzemesi boya, alçı, taş, ağaç gibi maddi unsurlarken ritmik sanatlar içinde yer alan edebiyatın malzemesi dildir. (IV) Bütün güzel sanatlar gibi edebiyat da güzeli, estetik haz uyandıracak şekilde anlatma ve kalıcı kılma çabası içindedir. (V) Edebiyat aynı zamanda müzik, sinema, tiyatro vb. sanat dallarına da kaynaklık edebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

4. Aşağıdaki güzel sanatlardan hangisi eşleştirildiği sanat dalıyla ilişkilendirilemez?

- A) Edebiyat - İşitsel sanatlar
B) Bale - Dramatik sanatlar
C) Heykel - Görsel sanatlar
D) Opera - İşitsel sanatlar
E) Mimari - Görsel sanatlar

5. I. Terim anlamlı sözcüklere yer vermek
II. Nesnel görüş ortaya koymak
III. Alanında uzman kişilerce yazılmak
IV. Açık, anlaşılır bir dille yazılmak

Numaralanmış özelliklerden hangileri bilimsel yazılarda bulunmaktadır?

- A) I ve II   B) II ve IV   C) III ve IV
D) I, III ve IV   E) I, II, III ve IV

6. Aşağıda sözü edilen eserler, yararlandıkları bilim dalına göre sınıflandırıldığında hangisi açıkta kalır?

- A) Ahmet Mithat Efendi bu eserinde III. Selim'in zamanından başlayarak II. Mahmut yıllarına uzanan Osmanlı tarihinde Nizam-ı Cedid ve Yeniçeri Ocağı arasında yaşanan çekişmeyi bir aşk hikâyesiyle anlatır.
- B) Milan Kundera *Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği* adlı eserinde insanın varoluş problemini; yaşamın tekrar eden bir döngü mü yoksa dümdüz devam eden ve öylece tek seferlik yaşanan olaylar bütünü mü olduğu sorusu etrafında tartışıyor.
- C) *Bulantı*, 20. yüzyılın en etkili düşünürlerinden Jean-Paul Sartre'in ilk romanı. Bireyin kökten özgürlüğünü vurgulayan egzistansiyalist akımın sözcülüğünü üstlenen Sartre, adını 1938'de yayımlanan bu romanıyla duyurmuştu.
- D) *Küçük Ağa*'da Tarık Buğra, Kurtuluş Savaşı yıllarında Anadolu'yu, onun bağrından çıkan, onu çok iyi tanıyan ve ona karşı kalbi sevgiyle dolu bir yazarın bakış açısıyla anlatmıştır. O, büyük bir imparatorluğun acı sonunu ve onun küçük bir sembolü diyebileceğimiz bir Anadolu kasabası ile çevresini, orada yaşanan dramatik ve trajik olayları, gerçeğe uygun bir şekilde dile getirmiştir.
- E) Daha önce *Nitzsche Ağladığında* adlı eseri ile okuma listelerinde yerini alan Irvin D. Yalom, *Divan* ile okurlarını hep birlikte psikanaliz yapmaya davet ediyor. Zira bu roman, adını terapi koltuğundan alıyor. Yalom, karakterleri üzerinden de ego, kibir, hırs, tutuculuk, dürüstlük gibi pek çok insani dürtüyü ele alıyor.

7. Max Ernst, *Kadın Yaşlı Adam* ve *Çiçek* kompozisyonunun ilk hâlini 1923'te, yeni doğmakta olan Sürrealist grubuna katılmak için Köln'den Paris'e taşındıktan bir yıl sonra yaptı. Daha sonra bu eserin unsurlarını değiştirdi ve geliştirdi. Şaşırtıcı bir şekilde, ön plana gizemli, kısmen şeffaf, kısmen modellenmiş, fan tepeli figürü ve çiçeği ekledi. Ernst, Almanya'dan ayrılmadan önce bile kâğıt üzerindeki küçük Dada çalışmalarının kolaj stratejilerini tuval üzerine yağlı boya hâline getirmeyi düşünüyordu. Elde edilen sonuçlar, ölçekte radikal sıçramalar, yoğunlaştırılmış renkler ve Dadaist Tristan Tzara'nın "çok daha çığgın bir etki" olarak tanımladığı şeyi içeriyordu.

Bu parçada sözü edilen sanat eserinin ait olduğu sanat türü ve sanat dalı aşağıdakilerden hangisidir?

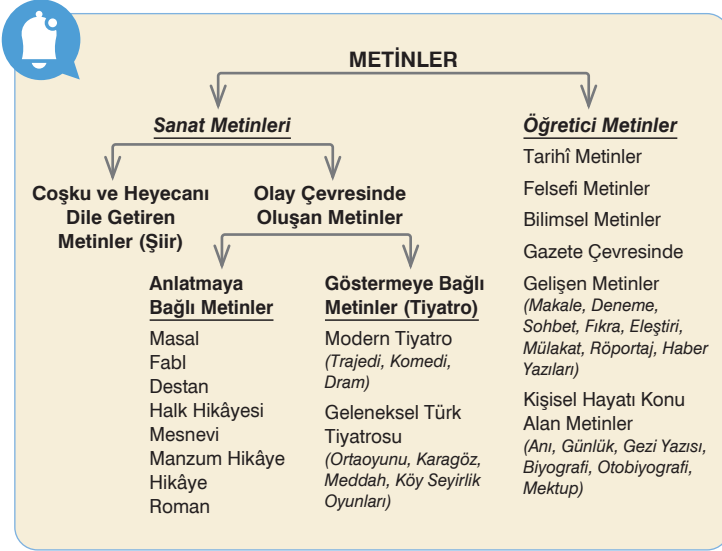
- A) İşitsel Sanatlar - Edebiyat
B) Görsel Sanatlar - Resim
C) Görsel Sanatlar - Heykel
D) Dramatik Sanatlar - Bale
E) Görsel Sanatlar - Mimari

8. I. Başvekil Celal Bayar'ın, yanında Millî Müdafaa Vekili Kazım Özalp ve İstanbul Komutanı Halis Biyıktaç olduğu hâlde 30 Ağustos resmî geçidinde fotoğrafı çekilmişti. Daha sonra Adliye Reisi Şükrü Saraçoğlu, Hariciye Reisi Tefik Rüştü Aras, Maliye Reisi Fuat Ağralı ile birlikte eksprese bağlanan hususi vagonla Ankara'ya hareket etmişti.
- II. Sesi ayırt edince bir tedirginlik duydum. Hâlâ da sürüyor bu. Şimdi odayı o denli temiz buluyorum galiba. Buraya girdiğimde de öyle mi bulmuştum? Döner camlı bir kapısı vardı. Karşımda iki büyük devetabanı beni karşıladı. Şimdi bu ses... Böyle garip bir tedirginlik içindeyim. Sinsi sinsi dışarıdaki sesi, sonra kapıyı dinliyorum. İnsanın anlamı neydi? Hissedemiyorum.

Numaralanmış parçalarda aşağıdaki bilim dallarının hangilerinden yararlanmıştı?

I	II
A) Tarih	Psikoloji
B) Psikoloji	Sosyoloji
C) Felsefe	Tarih
D) Tarih	Coğrafya
E) Coğrafya	Psikoloji

1. Metinlerin amacı, dili kullanım biçimleri, hedef kitlesi, işlevleri birbirinden farklıdır; bu farklar sebebiyle de metinler, sanatsal ve öğretici olmak üzere ikiye ayrılır.

Buna göre aşağıdaki metin türlerinden hangisi diğerlerinden farklı bir grupta yer almaktadır?

- A) Masal   B) Roman   C) Destan
D) Tiyatro   E) Sohbet

2. Aşağıdaki eşleştirmelerin hangisinde bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Deneme-Gazete çevresinde gelişen metinler
B) Mektup-Kişisel hayatı konu alan metinler
C) Gezi yazısı-Göstermeye bağlı metinler
D) Şiir-Coşku ve heyecanı dile getiren metinler
E) Destan-Anlatmaya bağlı metinler

3. Dedemköylü Mehmet'le Zağar Mehmet kapı bir komşuydular. Aralarında yaş farkı da yoktu. Küçükken köyün harman yerinde birlikte emeklemişler; sokağın gübreli tozlarında beraber yuvarlanmışlar; sıska inekleri, ellerinde boylarından büyük bir değnekle köyün kıyısından geçen sığırtmaca birlikte götürmüşler; kanalda beraber kurbağa taşlamışlardı...

Bu parça içerik ve dil özellikleri dikkate alınarak incelendiğinde aşağıdaki başlıkların hangisinde değerlendirilir?

- A) Göstermeye bağlı metinler
B) Anlatmaya bağlı metinler
C) Coşku ve heyecanı dile getiren metinler
D) Gazete çevresinde gelişen metinler
E) Kişisel hayatı konu alan metinler

4. Aşağıdakilerden hangisi edebî metinlerin özelliklerinden değildir?

- A) Anlatılanlar gerçeklikten tamamen kopuk, kurmaca (tasarlanmış) metinlerdir.
B) Yazıldıkları çağın dil, kültür ve sanat anlayışını yansıtır.
C) Sanatsal bir dil kullanılır, mecaz ve yan anlam yoğunluktadır.
D) Amaç sadece anlatılmak isteneni sunmak değil, aynı zamanda okuru etkilemektir.
E) Metinlerde dış dünya olduğu gibi aktarılabileceği gibi yeniden yorumlanarak da ele alınabilir.

5. I. Halk hikâyesi
II. Gezi yazısı
III. Roman
IV. Haber yazısı
V. Tiyatro

Numaralanmış türlerden hangileri olay çevresinde oluşan metinler arasında yer almaz?

- A) I ve II   B) I ve V   C) II ve IV
D) III ve V   E) IV ve V

6. I. Yaşam tüm karmaşıklığıyla bir fotoğraf karesinde çıktı karşısına. Onu, bulunduğu yerden bambaşka diyarlara taşıdı. Fotoğraftan yansıyan ışık huzmeleriyle kalabalığa, her şeyin alınıp satıldığı uç uca tezgâhlara, çığırkanların kahkahaları arasına karıştı.
- II. Moğollar, büyük şehirlere karşı hücumla geçmeden önce elçi göndererek şehri teslim olmaya davet ederlerdi. Batu Han'ın ordu kumandanlarından biri olan Mengü, Kiyef ahalisine elçi gönderdi.

Numaralanmış metinlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. metin edebî, II. metin ise öğreticidir.
- B) I. metne öznellik, II. metne nesnellik hâkimdir.
- C) I. metin duygu, II. metin bilgi odaklıdır.
- D) Her iki metinde 3. tekil kişili anlatıcı kullanılmıştır.
- E) Her iki metinde dil, aynı amaçla kullanılmıştır.

7. Aşağıdakilerden hangisi öğretici metinlere örnek gösterilemez?

- A) Çocukluk ve gençlik yıllarımda radyonun yanı sıra dünyaya açılan bir başka pencere de sinemaydı. Film başladığında oturduğum yerden süzülerek beyaz perdedeki hayallere karışır, başka yaşamlara yelken açardım. Birçok filmi hangi sinemada seyrettiğimi hâlâ hatırlıyor olmam belki de bu yüzdendir.
- B) Fenikelilerin Doğu Akdeniz'deki ticari bağlantılarının yoğunluğu, salt Kıbrıs, Girit ve Ege Adaları gibi önemli merkezlere coğrafi yakınlıktan kaynaklanmıyordu. Bunun asıl nedeni Fenikeli tüccarların Minosluların açtığı ve Mikenlerin de sıklıkla kullandığı gemi rotalarını dolaşmaları ve bu uygarlığın çöküşünden sonra bölgedeki ticari tekeli, kendi himayeleri altına almalarıydı.
- C) Hindistan seyahatimizin son günlerindeyiz. Bu sabah Agra Sarayı'nı ziyaret ettik. Agra Sarayı, kenarlarından birini Cumna Irmağı'na veren, dört büyük kapılı üçgen bir kale içinde kurulmuştur. "Mahal" yöresel dilde saray demektir. Kılavuzda okuduğumuz "Ekberî-Mahal, Şahı-Cihanî-Mahal, Has-Mahal, Şiş-Mahal" devir devir eklenen bölümlerin adlarıdır. Hindistan saraylarında "harem" dairesine "Zenane" dendiğini de hatırlatayım.
- D) Kadir ağabey durunca biz de durduk. Uzun boylu, İspanyol paça kot pantolonlarla geniş yakalı gömlekler giyen, bıyıklı bir adamdı ve Selvi Boylum Al Yazmalım'daki Kadir İnanır'a benziyordu. Otuz beş yaşındaydı. Aralarında sadece üç yaş olmasına rağmen babama ağabey derdi. Babam da ona sanki kendisinden çok küçükmüş gibi davranırdı. Onu seviyorduk. Kendine özgü dünyasını, ilginç icatlarını, annesi Ahmet teyzeyi... Evet, Ahmet teyze! Ahmet teyzenin babası da altı kızdan sonra yedinci çocuğunun erkek olacağına inandığından daha çocuk doğmadan ona Ahmet ismini koyacağını açıklamış ama her nedense bebek kız doğunca bu adı değiştirmemiş.
- E) Bilimin olmadığı yerde bilimkurgu da olmaz, sözü ne kadar da doğru. Bu sözün doğruluğunu bu ayki anketimizde fark ettik. Anket sonuçlarını incelediğimizde edebiyatın önemli alanlarından biri olan bilimkurgunun edebiyat dünyamızda yeterince önemsenmediğini gördük. Oysa bilimkurgu romanı üstüne düşünmek, daha çok yazılıp okunmasına teşvik etmek edebiyatımızın önünde yaratıcı bir alan açılmasını sağlayabilir. Bunun için de öncelikle dünya edebiyatındaki bilimkurgu külliyatına vakıf olmak gerekiyor. Kimler neler yazmış, hangi konulara odaklanmış, nelere değinmiş... Dikkat edilecek ve ince elenip sık dokunacak o kadar kıtas var ki...

1. Aşağıdakilerden hangisi bir sanat eseri değildir?

- A) Albert Einstein'ın İzafiyet Teorisi
- B) Leonardo da Vinci'nin Son Akşam Yemeği tablosu
- C) Orhan Veli'nin Anlatamıyorum şiiri
- D) Orhan Kemal'in Cemile romanı
- E) Mimar Sinan'ın mimarlığını yaptığı Selimiye Camii

2. Aşağıdaki sanat eserlerinden hangisi güzel sanatların farklı bir alanına girer?

- A) Adalet Ağaoğlu'nun Ölmeye Yatmak romanı
- B) Antonio Vivaldi'nin Dört Mevsim konçertosu
- C) Beethoven'ın Pastoral Senfoni'si
- D) Can Yücel'in Sevgi Duvarı şiiri
- E) Aziz Nesin'in Toros Canavarı oyununun sahnelenmesi

3. Aşağıdaki sanat türü ve sanat dalı eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) Müzik – Ritmik Sanatlar
- B) Edebiyat – İşitsel Sanatlar
- C) Mimari – Görsel Sanatlar
- D) Opera – Ritmik Sanatlar
- E) Heykel – Görsel Sanatlar

4. Aşağıdaki sanat eserlerinden hangisi farklı bir sanat türü içerisinde sınıflandırılır?

- A) Şinasi'nin Şair Evlenmesi oyununun sahnelenmesi
- B) Haldun Taner'in On İkiye Bir Var isimli öyküsü
- C) Kuğu Gölü balesinin sahnelenmesi
- D) Neşeli Günler filmi
- E) Carmen operasının sahnelenmesi

5. Cumhuriyet devri şairlerinden olan Gavsî Ozansoy, 1917'de İstanbul'da doğmuş ve 10 Nisan 1970'te İstanbul'da ölmüştür. Kendisi gibi şair olan Halit Fahri Ozansoy'un oğludur. Henüz lisedeyken başladığı meslek hayatında çeşitli gazetelerde sekreterlik ve yazarlık yapmıştır. Kendisi bir dönem de Harman gazetesini çıkarmıştır. 1940'ta Servetifünun dergisinde gençlerin önceki nesle karşı açtıkları tasfiye hareketinin başına geçmiştir. *Harman Sonu Gelen* (1946) isimli tek şiir kitabı, o dönemden kalmadır. Sonradan şiiri bıraktıysa da edebiyatçılarla yaptığı röportaj ve anketleriyle edebiyat tarihimize katkıda bulunmuştur. Bunlardan bazıları şunlardır: Edebiyatımızda Dünküler mi Bugünküler mi Daha Kuvvetli, 40 Yıl Sonra Diyorlar ki, Mısralarda Yaşayan Aşklar, Beş Kuşak Konuşuyor...

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kahraman bakış açısı ile anlatılmıştır.
- B) Sanatsal metinlere örnek gösterilebilir.
- C) Kişisel hayatı konu alan bir metindir.
- D) Öyküleyici anlatım kullanılmıştır.
- E) Okuyucunun hayal dünyasına hitap etmektedir.

6. Sultan Mehmet... Otağdan çıktığında güneş doğmamıştı henüz. Yıkıntılardan arasından gökyüzüne baktı. Yıldızlar kaybolmak üzereydiler. Birden, ağarmaya başlayan gökyüzünde bir yıldızın kaydığını gördü. Bizans'ın sonunu haber veriyordu belki de. "Ben ölmeden tez bitir romanını!" diyen bir sesle irkildim. Deniz'di. Kalkıp masama gelmişti bile. Romanını bitirmekte çok acele etme, diye fısıldadı.

Bu parçanın içeriğinden hareketle kurgulanmasında yazarın hangi bilimden yararlandığı söylenebilir?

- A) Sosyoloji
- B) Psikoloji
- C) Filoloji
- D) Felsefe
- E) Tarih

7.	İşitsel Sanatlar	Görsel Sanatlar	Dramatik Sanatlar
I.	Yanan Zürafa tablosu	Sarı Sıcak öykü kitabı	Yaban isimli roman
II.	Süleymaniye Camii	Belleğin Azmi tablosu	Göç şiiri
III.	"An Gelir" şiirinin bestesi	Guernica tablosu	Hürrem Sultan oyununun sahnelenmesi

Verilen sanat eseri ve sanat dalı eşleştirmelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III   D) I ve II   E) I ve III

8. Bu caddeye ne kadar da çok fotoğrafçı toplanmış, şimdiye kadar kaç tanesinin önünde resimleri seyre daldım. Bütün bu mesut insanlar buralara da saadetlerini tespit ettirmek için koşmuş olacaklar. Bu resimlerde, yaşayacaklarından daha uzun zaman tebessümleri devam edecek. Şu gelin, demin gördüğüm kocalı kadın değil mi? Şu pembe yüzlü, çift örgülü saçlı küçük çocuk, daha demin sıçrayarak yanımdan geçen genç kız değil mi? Belli belli! Bu fotoğrafhanelerde hiç ölülerin resmi yok. Bu caddede ancak mesut dolaşılabilir. Yalnız bu caddede bulunmak insanı mesut etmeye kâfidir. Yaşadığımı, ben de saadetimi düşünmeliyim. Şu kadar dükkânın içinde elbette beni de mesut, hiç olmazsa memnun edebilecek şeyler satanlar da yok değil ya! Şuracıkta kunduralarımı boyatabilirim. Şu kravatı pekâlâ satın alabilirim. Yeni gelmiş şu şiir kitabı bana pekâlâ zevkli saatler geçirtebilir. Ben de pekâlâ şu mesut insanların fotoğraflarını çıkarttıkları fotoğrafhanelerden birine girebilir, ben de mesudum, benim de resmimi çekebilirsiniz, diyebilirim. Fotoğrafçı da itiraz edemez; sizin kimseniz yok, fotoğrafı ne yapacaksınız, diyemez.

Bu parça ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kurmaca bir metinden alınmıştır.
B) Bilgi verme amacı güdülmüştür.
C) Psikoloji biliminden faydalanılmıştır.
D) Dil; sıradan ve gündelik dilden farklı kullanılmıştır.
E) Güzel sanatların işitsel sanatlar başlığı altında yer alır.

9.	Gazete Çevresinde Gelişen Metinler	Kişisel Hayatı Konu Alan Metinler
I.	Makale	Günlük
II.	Fıkra	Anı
III.	Gezi yazısı	Röportaj
IV.	Sohbet	Biyografi
V.	Mülakat	Mektup

Yapılan sınıflandırmanın doğru olması için numaralanmış satırların hangisinde verilenlerin yeri değiştirilmelidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV   E) V

- Türü ve yazılış amacı ne olursa olsun her yazının belli bir **konusu** vardır. Paragrafta yazarın üzerinde durduğu, hakkında söz söylediği durum, yaşantı, fikir paragrafın konusunu oluşturur. Her paragrafta konu sınırı vardır, yani her paragrafta yalnızca bir konu bulunur.
- **Başlık**, paragrafta anlatılanların tamamını kapsamalı ve en iyi biçimde özetlemelidir.
- **Ana düşünce**, konu belli bir bakış açısı ile ele alındıktan sonra ulaşılan sonuçtur, yani paragraftan çıkarılabilecek **en kapsamlı yargıdır**.
- **Yardımcı düşünceler**, okuru paragrafın ana düşüncesine götürmeye yardım eden ifadelerdir.

1. Arkeoloji çevrelerinde son günlerde dünyanın en bilindik arkeolojik alanlarından olan Machu Picchu'nun yanlış isimle anıldığı konuşuluyor. Bu polemikğin sebebi ise Perulu bir grup araştırmacının 1539 ve 1588 tarihli İspanyol kayıtlarında İnkaların bu kenti "Huayna Picchu" olarak adlandırdığı bilgisine ulaşması. Bu nedenle de kentin keşfedildiği 1911 yılından günümüze dek yanlış isimle anıldığını savunuyorlar. Perulu araştırmacılar tezlerinde haklılar nitekim Keçuva dilinde "huayna" sözcüğü "genç, yeni", "machu" sözcüğü "eski, yaşlı" ve "picchu" sözcüğü de "dağ zirvesi" anlamına gelmekteydi. Machu Picchu'nun 1420'li yıllarda İnka asillerinin yaşaması için inşa edildiği ve İspanyol istilasından sonra terk edildiği düşünüldüğünde kentin "Yeni/Genç Dağ Zirvesi" olarak adlandırılmış olması şaşırtıcı olmasa gerek. Elbette bu saatten sonra "Machu Picchu" adından vazgeçilmesi gibi bir beklentisi yok kimsenin ancak tarihsel bir gizemin çözülmesi de göz ardı edilemez.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin üzerinde durulmuştur?

- A) İspanyolların gelmesi ile Machu Picchu'nun terk edildiği
- B) Machu Picchu'nun önemli bir arkeolojik alan olduğu
- C) İnkaların şehirlerini yüksek dağ zirvelerinde kurdukları
- D) Machu Picchu'nun yüz yıldan beri yanlış isimle anıldığı
- E) Tarihsel bilgilerin zamanla değişiklik gösterebileceği

2. Okurların bir mizah hikâyesini baştan sona okuyacak kadar sabırlı oldukları dönemlerde mizah dergileri kravatlı ve fötr şapkalydı. Her şey usulüne uygun yapıldı: Hikâyelerin başlangıcı, gelişimi, genellikle sürprizli olması gereken (ve genellikle beklendiği gibi çıkan) sonları kadar dergide karikatürlerin nereye gireceği, başyazının yaklaşımı vb. mizaha neredeyse aykırı düşün gizli bir ağırbaşlılık havası taşırdı hep. *Markopaşa*'da bile bu hava vardı ama "İstanbul beyefendisi" olarak niteleyebileceğimiz *Akbaba*'da iyice belirgindi. Bu dergilerde yer alan taşlamaların taşları havada başıboş uçuşmazdı; Yusuf Ziya Ortaç tarzına bağlı hicivciler, vezinli ve kafiyeli bir disiplin altında tutarlardı bunları.

Bu parçada söz edilen dergilerin hangi özelliği üzerinde durulmuştur?

- A) Bugünkü dergilere göre ağırbaşlı bir havada oldukları
- B) O dönemdeki yazarlarının daha birikimli oldukları
- C) Mizahın o günlerde ciddiye alınan bir iş olduğu
- D) Daha bilinçli bir okur kitlesine hitap ettikleri
- E) Genç yazarların kendilerinden önceki ekollerin izinden gittikleri

3. Dünya üzerindeki en nadir alanlardan biri olan ve Amerikan Havacılık ve Uzay Dairesi'nin (NASA) Mars projelerinde örnek saha olarak çalıştığı Salda Gölü'nün mikrobiyal haritası çıkarılıyor. NASA'nın Mars'a gönderdiği uzay aracı Perseverance, ileride Dünya'ya geri dönmeyi başarırsa kızıl gezegenden gelen numuneler Salda'dakilerle karşılaştırılacak. Burdur'un Yeşilova ilçesinde yer alan gölün mikrobiyal evrimini anlamak için bölgede Haziran ve Aralık 2021 tarihleri arasında dalgıçların da katılımıyla çalışmalar yapıldı. Bu çalışmalar İstanbul Teknik ve Boğaziçi üniversiteleri ile yürütülmüştü.

Bu parçada Salda Gölü ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ülkemizin hangi ilinde ve ilçesinde bulunduğu
- B) Kızıl gezegen Mars'la hangi özelliklerinin benzediğine
- C) Çalışmaların hangi üniversitelerce yürütüldüğüne
- D) NASA tarafından niçin haritasının çıkarıldığına
- E) Çalışmaların hangi tarihler arasında yürütüldüğüne

4. Zeytin ağacı, Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü her yerde yaşıyor. Çok su, az su; çok tuz, az tuz; kireçli toprak, killi toprak; kayalık ya da düz zemin ayırt etmiyor çünkü en az 50 bin yıldır Akdeniz ikliminin doğal bitki örtüsü makiyi oluşturan çalılardan biri. Halk arasında delice diye anılan yabani zeytin, minicik meyveleri ve sivri yapraklarıyla dağ tepe her yeri kaplayabiliyor. Delice, binlerce yıldır insanlar tarafından yetiştirilen kültür zeytini ile aşılandığında kökü aynı kalıyor fakat daha uzun boylu, büyük yapraklı, daha iri ve çok meyve veren bir ağaca dönüşüyor. Aşılanmış ağaçlar hem kökleri evrim sürecinde ait oldukları ekosisteme uyum sağladığından hem de sürekli genç sürgün veren yumruları sayesinde daha avantajlı konumda. Yeni oluşturulan bir zeytinlikte genç fidanların uyum süreci ve meyve verecek yetişkinliğe erişmeleri ise yıllar alabiliyor.

Bu parçaya getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zeytinciliğin Geçmişi
B) Zeytinin Kültürel Önemi
C) Zeytin Ekosistemi
D) Akdeniz Çevresinde Zeytincilik
E) Delice ile Zeytin Kültürü

5. İlkbaharla beraber Dicle Vadisi'nde bir kuş şölenu başlar. Her sene Afrika'dan Avrupa ve Asya'ya göçen kuşların dinlenme alanı olan vadinin Diyarbakır sınırındaki bölümü, şubat sonundan mart ortalarına dek rengârenk kuşlarla şenlenir. Bu görsel şölenin en uzun süre kalan misafiri ise leyleklerdir. Uzun uçuşlarına bir mola vermek için vadiye ulaşan leylekler, mart sonu veya nisan başlarında çiftleşir, 30-35 günlük kuluçkadan sonra yumurtadan çıkan yavruları ile birlikte sonbahara kadar burada kalır. Ebeveynler yavrularını birlikte büyütür ve sonbahar gelince ailenin yeni bireyleri ile beraber yeniden Afrika'ya göçer. Son yıllarda yuvalardaki yavru sayısı önceki yıllara göre düşmüş olsa da leylekleri buralarda görmek sevindirici.

Bu parçada leyleklerle ilgili

- I. Hangi dönemlerde Dicle Vadisi'nde buldukları
II. Son yıllarda Dicle Vadisi'ni neden daha az tercih ettikleri
III. Yavruların yumurtadan ne zaman çıktıkları

bilgilerinden hangilerine yer verilmiştir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve III
E) I, II ve III

6. Bugün dünyaca tanınan *Otomatik Portakal*'ın yazarı Anthony Burgess, beyinde tümör olduğunu ve bunun kendisini bir yıl içinde öldüreceğini öğrendiğinde kırk yaşındaydı. O sıralarda ne parası vardı ve ne de kısa bir süre sonra dul kalacak olan eşi Lynne'e miras bırakabileceği herhangi bir şeyi... Burgess, geçmişte hiç roman yazmamıştı ancak içindeki yazarlık yeteneğinin farkındaydı. Böylece eşine hiç değilse telif haklarını bırakabileceği bir roman yazmaya karar verdi. Yazdıklarının basılabileceği bile kesin değilken Burgess, o yıl bitmeden tam altı romanını tamamladı. Bir kış, bir ilkbahar ve bir yaz geçti; yapraklar yeşerdi, sarardı ve döküldü... Ne var ki Burgess ölmedi, doktorlar yanlış teşhis koymuşlardı. Uzun ve dolu dolu yazarlık yaşamı boyunca Burgess yetmişen fazla romana imzasını attı. Tümörün ona verdiği ölüm cezası olmasaydı Burgess, bu romanların birini bile yazabilir miydi, bilinmez. Aslında çoğumuz Antony Burgess gibiyiz, içimizde zor durumlarda ortaya çıkacak bir yetenek saklarız.

Bu parçadan çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkes, içinde bir yetenek taşır ancak bu yeteneğin ortaya çıkması zaman alabilir.
B) Yetenekli kişiler en zor zamanlarında ayakta kalıp bu zorluklarla mücadele edebilenlerdir.
C) Başarılı yazarlar, kısa sürede unutulmaz pek çok roman yazabilenlerdir.
D) Gerçek yetenek içimizdedir, yeter ki onu fark edebilecek kadar sabırlı olalım.
E) Bazen en umutsuz anlar, içimizdeki cevheri ortaya çıkarmamız için bize fırsat sunar.

7. Diller arasındaki akrabalık bağıni tespit ederken araştırmacıların en zorlandığı alan söz varlığıdır. Çünkü dillerin zaman içinde ana koldan ayrılıp coğrafi, kültürel ve tarihî sebepler sonucunda başka dillerle temasta bulunmaları, onların söz varlığı havuzunda değişimler meydana getirir. Özellikle yazılı kültürün çok sonraları geliştiği ve göçebe hayat tarzına sahip halkların dillerinde ana dile bağlı söz varlığı gittikçe azalır. Bunun sonucunda ise o dilin varlığı bile sorgulanır hâle gelir.

Bu parçaya getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alıntı Sözcüklerin Etkileri
B) Dilin Varlığını Sorgulamak
C) Dilin Kökeni ve Gelişimi
D) Ana Dil ve Kökeni
E) Sözcük Havuzundaki Kayıp

Anlatım biçimi, parçanın yazılma amacına göre belirlenir. Bilgi vermek amacıyla yazılan düşünce yazılarında **açıklayıcı anlatım**; bir görüş ya da düşünceyi değiştirmek amacıyla yazılan yazılarda **tartışmacı anlatım**; okura izlenim kazandırmayı amaçlayan yazılarda **betimleyici anlatım**; okuru olayın içinde yaşatmayı amaçlayan yazılarda **öyküleyici anlatım** kullanılır.

Düşünce yazılarında yazarın öne sürdüğü görüşleri daha etkili anlatmak için başvurduğu teknikler, **düşünceyi geliştirme yollarıdır**:

- **Örnekleme:** Düşünceyi geliştirip inandırıcı kılmak için durum, olay ya da yaşantının örnek gösterilmesidir.
- **Benzetme:** Aralarında ilgi bulunan varlık veya kavramlardan benzerlik bakımından nitelikçe zayıf olanın güçlü olana benzetilerek anlatılmasıdır.
- **Karşılaştırma:** Aralarında benzerlik ya da karşıtlık olan varlık veya kavramların bu özelliklerinin ortaya konmasıdır.
- **Tanımlama:** Bir kavramın özel ve değişmez nitelikleri ile okura tanıtılmasıdır.
- **Tanık gösterme:** Paragrafta anlatılanları inandırıcı kılmak için o konuda uzman birinin yazarla aynı görüşteki sözlerini alıntılanmasıdır.
- **Sayısal verilerden yararlanma:** Düşüncenin geliştirilmesinde sayılardan, istatistiklerden faydalanmasıdır.
- **Somutlama:** Soyut kavramların somut bir varlıkmiş gibi anlatılmasıdır.

1. Yazının tarihi, bir dilin biçimsel unsurları ile yazı türü arasında süregelen bir ilişkinin tarihidir. Bazı dillerin dil bilimsel yapıları, yazı yazmada diğer dillere göre belirli zorluklar barındırıyordu. Sümerce gibi eklemeli bir dil, yazma geleneklerinde bazı özel öncelikleri zorunlu kılıyordu. Eski Sümer piktografı yazısında yalnızca kelime köklerine önem verilirdi. Sümerce yazılırken dilin tam anlamıyla fonetik olarak aktarılması dikkate alınmazdı. Burada kılavuz sözcük prensibine göre bir yazım söz konusudur: Sümer yazı geleneğinde bu prensip çivi yazısına geçiş döneminde dahi sürdürülmüştür.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Tanık gösterme
B) Örnekleme
C) Tanımlama
D) Karşılaştırma
E) Açıklama

2. • Şiir denince akla ilk gelen sözcüklerin musikisidir. Aslında şiir içten gelen bir sestir ve bu ses coğrafya, dil, din, ırk, bölge gözetmeksizin her alanda kendini göstermiş; kalemlerden sözcüklerin döküldüğü bir tür olmuştur. Tarihsel süreçte çeşitli coğrafyalarda karşımıza çıkan şiir, geçmişten günümüze varlığını kesintisiz bir biçimde devam ettirmiştir.
- Şans bambuları aslında Batı Afrika'ya özgü bir bitki olan *Dracaena sanderiana* saplarıdır. Bu bitkiler, bambudan çok kuşkonmaz bitkisi ile akrabadır. Eski Çin'de bambuya çok benzeyen *Dracaena* bitkileri, bir bambu türü olarak kabul edilmiştir. Hatta Çin kültüründe bu bitkiye "şanslı ve güçlü bambu" anlamına gelen *Fu Gwey Zhu* adı verilmiştir. Bu nedenle bu bitkiler, Feng Shui dekorasyon uygulamalarında en sık kullanılan bitkilerdir.

Bu iki parça için

- I. Açıklayıcı anlatım kullanılmıştır.
II. Tanımlama ve karşılaştırma yapılmıştır.
III. Tanık göstermeden yararlanılmıştır.

yargılarında hangileri ortaktır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

3. Yeni Ginelilerin bir ağacın etrafında halka olup yüksek sesle bağırıp çağırdıklarını, bir süre sonra bu seslerle o ağacı devirebildiklerini okuyunca garip bir bağlantıyla irkildim. Hayatın bir başka alanında, edebiyatta, yapıyorduk aynı şeyi. Bir ağızdan bağırarak edebiyat ağacının önce yapraklarını döküyorduk. Tek sesli, bildik tanıdık anlatım biçimleriyle; medyatik soluk alıp vermelerle; ödüller ve bu ödüllerin jürileriyle; en çok satan "ilk on"larla edebiyat ağacını kurutuyorduk. Sonra da kimi zaman sekoyalar kadar güçlü olan edebiyat ağacını deviriyorduk.

Bu parçanın anlatımında baskın olarak kullanılan düşünceyi geliştirme yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karşılaştırma
B) Benzetme
C) Tanımlama
D) Tanık gösterme
E) Sayısal verilerden yararlanma

4. Roma'da takvimin Cumhuriyet öncesi, Cumhuriyet sonrası ve Iulius (Caesar) olmak üzere üç ana gelişim evresi vardır. Bu gelişim sürecine başta dinî törenler olmak üzere çeşitli kültürel olgulara göre biçimlenen kamusal yıl ve güneş yılı arasındaki uyumsuzluğu giderme amacı yön vermiştir. Başlangıçta Roma takviminde on ay vardı. Bu aylar sırasıyla martius, aprilis, maius, junius, quintilis, sextilis, september, october, november ve december olarak adlandırılmıştı. MÖ 715-673 yılları arasında yaşadığı tahmin edilen Roma'nın ikinci kralı Numa Pompilius, dinsel reformları kapsamında takvimi de düzenlemiştir. Bu yeni düzenlemeye göre her biri 30 günden oluşan on aya 29 günlük iki ay daha eklenmiş ve takvimdeki gün sayısı 354'e çıkarılmıştır. Yeni eklenen aylardan ilkinde "başlangıçlar tanrısı" Ianus ya da "kapı" anlamındaki "ianua" ile ilişkili olarak "ianuarius", ikincisine ise "dinsel arınma" anlamına gelen "februarius" denmiştir.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Açıklayıcı anlatım kullanılmıştır.
B) Birden fazla yerde sayısal verilerden yararlanılmıştır.
C) Latince verilen ay isimleri ile örnekleme yapılmıştır.
D) Tanık göstermeye başvurulmamıştır.
E) Benzetmeye yer verilmemiştir ancak karşılaştırma yapılmıştır.

5. Evlerimiz; içinde huzur bulduğumuz, yoğun bir günün ardından sığındığımız limanlarımızdır. Bu nedenle de evimizde huzur bulmak isteriz. Ancak bazen evimiz bize huzur vermez. Hatta evdeki hava bizi bunaltır, bizde oradan uzaklaşma arzusu uyandırır. Böyle hissetmemizin sebebi ise evin havasının eskiye göre daha ağır olmasıdır. Evdeki havayı ağırlaştırın pek çok sebep vardır. Enerjisi negatif insanların eve gelmesi, evde yaşanan tartışma ve kavgalar, evde acı bir kayıp yaşanması, hane halkından birinin burada uzun bir hastalık dönemi yaşaması, içindeki bazı eşyaların bozulması ya da kırılması sonucu işlevini yitirmesi, uzun süre temizlik yapılmaması ya da dağınıklık bu sebeplerden bazılarıdır. Evimizdeki huzurun bozulmaması için tüm bunlara dikkat etmeliyiz.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisi kullanılmamıştır?

- A) Örnekleme   B) Tanımlama   C) Karşılaştırma   D) Benzetme   E) Tanık gösterme

6. Yarı keçi, yarı insan; işte karşımızda Yunan mitolojisinin yabani hayat tanrısı Pan. Arada kalmışlığın beden bulmuş hâli, ne tam anlamıyla bir tanrı ne tam insan ne de hayvan. Yunan mitolojisinde Pan'ın, Hermes'in bir peri kızından doğan çocuğu olduğuna inanılmaktadır. Pan; keçi boynuzlu ve bacaklı, insan gövdeli doğunca annesi peri kızı, onu bir daha görmek istemez. Hermes, teselli olarak onu Olimpos'a çıkarır. Dış görünüşü benzemese de huyu babasına çekmiştir bu garip görünümlü çocuğun. Esprili mizacıyla Olimpos tanrılarının sevgisini kazanır. Onlara benzer bazı yetenekleri olsa da ilk on iki tanrı arasında kendine yer edinemez. Zaten o da gezgin ruhludur; kırlarda, bayırlarda olmayı tercih eder. Böylece çobanları, avcılarını, yaban hayatını koruma sorumluluğunu üstüne alır. Kendisi ile anılan bir flütü vardır, bir de "panik" kelimesinin onun adından türediği rivayeti.

Bu parçanın anlatımı ile ilgili

- I. Bazı yerlerde öykülemeye başvurulmuştur.
II. Ağırlıklı olarak açıklayıcı anlatım kullanılmıştır.
III. Pan'ın dış görünümü ile ilgili kısımda betimlemelerden yararlanılmıştır.

yargılarından hangisi doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız III   C) I ve II   D) I ve III   E) I, II ve III

9 TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Soru Bankası

Tudem 9. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Soru Bankası'nda beceri temelli yeni nesil sorularla zenginleştirilmiş ve farklı zorluk düzeylerindeki testlerden oluşan 11'i sınav föyü olmak üzere toplam **32 föy** yer almaktadır.

Her bir konu föyü, kavrama ve pekiştirme testlerinden oluşmaktadır:

KAVRAMA TESTLERİ'nde konuyu kavratıcı nitelikte kolay/orta zorluk düzeyinde sorular ve bu soruları çözmekte kılavuzluk edecek **bilgi**, **dikkat** ve **ipucu** kutuları;

PEKİŞTİRME TESTLERİ'nde kavranılan konuları pekiştirmeye yönelik orta/ileri zorluk düzeyindeki sorular yer almaktadır.

Sınav föyleri ise farklı amaçlar doğrultusunda oluşturulmuştur:

ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVLARI, o ünitedeki kazanımları ölçmek amacıyla hazırlanmıştır ve her ünitenin sonunda yer almaktadır.

DÖNEM DEĞERLENDİRME SINAVLARI, birinci ve ikinci dönem kazanımları ile hazırlanmış sorulardan oluşmaktadır ve bu sınavlarla dönem değerlendirmesinin yapılması amaçlanmıştır.

Ayrıca testlerin **tamamı video çözümlü** olup sınav föylerinde **mobil analiz** özelliği bulunmaktadır.

